

ANEXA nr. 1 la Metodologie

FIȘĂ pentru stabilirea sarcinilor, responsabilităților și planificarea activității Grupului de lucru pentru prevenirea corupției

Denumirea structurii MEN:				Data începerii activității:	
Domeniile de activitate evaluate: - -					
Componența Grupului de lucru					
nr. crt.	Nume și prenume	direcția / departament	Funcție	Categoria de membru ¹	
Sarcinile și responsabilitățile membrilor Grupului					
Etapa de identificare și descrierea riscurilor de corupție					
nr. crt.	Nume și prenume	Sarcini și responsabilități	Documente consultate, redactate ori colectate	Termene	
Etapa de evaluarea riscurilor de corupție					
nr. crt.	Nume și prenume	Sarcini și responsabilități	Documente consultate, redactate ori colectate	Termene	
Etapa de determinarea și implementarea măsurilor de prevenire / controlul riscurilor de corupție					
nr. crt.	Nume și prenume	Sarcini și responsabilități	Documente consultate, redactate ori colectate	Termene	

¹se vor menționa, după caz: conducătorul Grupului, consilier pentru integritate/etică, membru al Grupului, șef/coordonator al unității de muncă

ANEXA nr. 2 la Metodologie

Chestionar pentru identificarea amenințărilor / riscurilor de corupție (ghid de interviu pentru conducerea structurii / componentelor, exclusiv coordonatorii unităților de muncă)

Data:
Structură:
Unitate de muncă / post:
La ce amenințări / riscuri de corupție considerați că sunteți expus dvs. ori colegii în cadrul activității?
.....
Ce vulnerabilități la corupție ar putea exista în planul reglementării, planificării, organizării, desfășurării și controlului activității dvs. ori în cel al formării sau instruirii dvs. / colegilor?
.....
Care credeți că ar fi probabilitatea ca aceste vulnerabilități să se manifeste în cazul existenței unui interes de săvârșire a unei fapte de corupție? (alegeți un singur răspuns și argumentați)
☐ înaltă, deoarece ☐ medie, deoarece ☐ scăzută, deoarece
Cum ar putea acționa, ce demersuri ar trebui să întreprindă ori ce modalități concrete ar putea utiliza cineva interesat să exploateze aceste vulnerabilități pentru a săvârși o faptă de corupție?
.....
Ce efecte ar putea avea în activitatea dumneavoastră materializarea riscurilor de corupție (săvârșirea unei fapte de corupție)?
.....
Ce măsuri sunt aplicate actualmente pentru eliminarea sau controlul riscurilor de corupție?
.....
Pentru a preveni materializarea riscurilor de corupție, ce soluții / măsuri credeți că sunt posibile / aplicabile în domeniul dumneavoastră de activitate?
.....
Au existat cazuri de corupție (ori suspiciuni de acest gen) în cadrul domeniului de activitate gestionat sau în domenii de activitate similare, din alte instituții?

.....

.....

Au încercat terții să influențeze deciziile vreunui angajat al structurii?

.....

.....

Conducerea este la curent cu eventuale acuzații de corupție care afectează instituția, un domeniu specific de activitate, anumite categorii de personal ori chiar angajați precis identificabili (*prin intermediul modalităților de comunicare formală sau informală cu actuali sau foști angajați, cu reprezentanții organelor de control intern, cu beneficiari interni sau externi ai serviciilor publice furnizate de către instituție*)

.....

.....

.....

Este asigurată transparența procesului de adoptare a deciziilor, prin operațiuni de verificare, raportare și alocare explicită a responsabilităților sau prin furnizarea unei documentații complete și clare?

.....

.....

.....

Există cerința de a ține o evidență clară, scrisă, a procesului de adoptare a deciziei, care să poată fi verificată de către o autoritate de auditare ori control?

.....

.....

.....

Precizați specificul programelor ori măsurilor de control stabilite și puse în practică pentru a elimina / reduce riscurile specifice de corupție pe care unitatea le-a identificat, precum și modul în care aceasta monitorizează și reevaluează aceste programe și controale.

.....

.....

.....

Precizați, pentru o structură având mai multe locații de desfășurare a activității

(1) natura și amploarea activității de monitorizare a locațiilor sau a segmentelor de activitate operaționale

.....

(2) dacă există locații sau segmente de activitate în cazul cărora este mult mai probabil ca riscurile de corupție să existe / să se manifeste:

.....

.....

Dacă și în ce modalități concrete conducerea comunică angajaților punctele sale de vedere ori așteptările cu privire la practicile corecte de lucru și comportamentul etic (*riscurile de corupție sunt sensibil reduse atunci când managementul demonstrează și comunică importanța valorilor și a comportamentului etic*);

.....

.....

.....

ANEXA nr. 3 la Metodologie**Fișă de analiză a activităților vulnerabile la corupție**

Denumirea structurii:				
Denumirea unității de muncă:				
Data elaborării:		Responsabil cu elaborarea:		Data revizuirii:
Domenii de activitate	Activități vulnerabile, conform art. 16 din Metodologie	Sarcini (zilnice, săptămânale sau ocazionale)		
Nr. crt.	Documente întocmite frecvent în cadrul activităților	Conținutul documentelor	Periodicitatea întocmirii acestora	către cine –ce structură –îl transmite / de la cine –ce structură –îl primește
Nr. crt.	Unitățile / compartimentele (interne ori externe structurii) cu care se colaborează pentru realizarea sarcinilor	Natura relațiilor de colaborare (activitățile desfășurate în comun)	Cadrul legal al cooperării	
Nr. crt.	Materiale, instrumente, mijloace tehnice și auto utilizate pentru îndeplinirea sarcinilor			

ANEXA nr. 4 la Metodologie

Fișă de identificare, descriere și evaluare a riscurilor de corupție

Denumirea structurii MEN:		
Denumirea unității de muncă :		
Activitatea vulnerabilă conform art. 16 din Metodologie:		
Data elaborării:	Membru al grupului / coordonator al unității de muncă:	Data revizuirii:

Descrierea riscului (amenințarea):
.....

Categoriile de personal expuse riscului:
.....

Cauze / vulnerabilități ce determină riscul:

- **cauze din domeniul reglementărilor**
.....
- **slăbiciuni la nivelul capacității de prevenire / control al riscului**
.....
- **surse de amenințare**
.....
- **particularități privind cultura organizațională și caracteristici privind resursele umane**
.....

Efectele/consecințele probabile la nivelul obiectivelor/activităților structurii:

Nivelul riscului	Probabilitate (P)	Impact global (IG)	Expunere (P x IG)	Prioritatea (1, 2 sau 3)
	Componente / dimensiuni de impact	Importanța relativă a componentelor (%)	IMPACT (de la 1 la 5)	IMPORTANȚA RELATIVĂ x IMPACT
1.				
2.				
n.				
TOTAL	$\Sigma_{[1,n]} 100\%$		$\Sigma_{[1,n]} = \text{Impact Global (IG)}$	

Măsurile de prevenire / control existente, aplicate în prezent	Eficiența măsurilor
1.	
2.	
3.	

Măsurile de prevenire / control suplimentare propuse pentru prevenirea / controlul riscului	Responsabil de risc
1.	
2.	
3.	

Notă:

Metodologia furnizează instrumente suport pentru stabilirea cauzelor unui risc de corupție (analiza cadrului normativ, analiza incidentelor de integritate, analiza eficacității sistemului de control intern / managerial al structurii etc.), fiind necesar ca pentru fiecare amenințare descrisă să fie surprins contextul de desfășurare a acelei activități care ar putea permite manifestarea acesteia.

Pentru a structura activitatea de descriere a cauzelor / vulnerabilităților, Grupurile vor avea în vedere următoarele:

- **cauze din domeniul reglementărilor** (inclusiv procedurile) aplicabile activității: multe dintre riscuri își au cauza în lipsa procedurilor, de multe ori fiind invocată ca explicație pentru materializarea riscurilor de corupție necunoașterea sau ambiguitatea unor reguli. În acest context trebuie identificate toate normele și procedurile aplicabile domeniului care prezintă elemente de vulnerabilitate și care pot fi exploatate sau interpretate subiectiv, astfel încât riscurile descrise să se producă.

- **slăbiciuni la nivelul capacității de prevenire / control al riscului:** sunt frecvente cazurile în care circumstanțele care favorizează apariția unor riscuri țin de un control defectuos al activității. Orice conducător al unei structuri din MEN trebuie să se asigure că domeniul de care este responsabil funcționează, iar personalul trebuie să aibă convingerea că activitatea acestuia este supravegheată. În procesul de analiză a riscurilor de corupție este esențial să fie identificate particularitățile care determină vulnerabilitatea sistemului de control intern / managerial, fie pentru că măsurile nu sunt bine cunoscute de către cei care ar trebui să le aplice, fie pentru că acestea nu sunt aplicate în mod consecvent, fie că ele nu pot răspunde în totalitate situațiilor de risc (capacitate redusă de aplicare a măsurilor de prevenire / control).

- **surse de amenințare – persoane, de regulă, din exteriorul instituției care prezintă un interes ridicat** pentru obținerea unor avantaje prin presiuni la nivelul angajaților: presiuni politice, presiuni ierarhice, interes ridicat din partea unor grupuri infracționale, contactul cu publicul interesat de un serviciu sau de a scăpa de aplicarea unei sancțiuni, interesul comercial ridicat al unui serviciu public (de exemplu un contract de achiziție, o autorizație, un permis), prezența permanentă a intermediarilor sau reprezentanților unor societăți comerciale în interacțiunea cu angajații etc.

- **particularități privind cultura organizațională și caracteristici privind resursele umane:** carențe educaționale ori de conștientizare (lipsa cunoștințelor privind faptele de corupție, toleranța unor comportamente non-etice care nu sunt percepute a reprezenta o problemă), cauze sociale (lipsa unei locuințe, nivel scăzut de salarizare), cunoștințe insuficiente privind reglementările, procedurile ori regulile aplicabile etc., conștientizare insuficientă a măsurilor de control ce sunt aplicate etc.

ANEXA nr. 6 la Metodologie

Scală de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție

Factor	Scor	Descriere	Indicatori
aproape sigur	5	cel mai probabil se va concretiza > 80% șanse de apariție	<ul style="list-style-type: none"> este de așteptat să apară în marea majoritate a circumstanțelor profesionale; se va întâmpla fără îndoială, eventual frecvent; iminentă. <p>riscul de corupție este prezent în mod constant, datorită deficiențelor de organizare, planificare, control, supraveghere, instruire ori formare a personalului și modului în care este conceput ori aplicat cadrul legal de desfășurare a activității;</p>
probabil	4	șansă considerabilă de apariție; nu este neobișnuit 61% - 80% șanse	<ul style="list-style-type: none"> va apărea probabil în multe circumstanțe profesionale; se va întâmpla probabil, dar nu va reprezenta o problemă persistentă pentru domeniul de activitate; s-a mai întâmplat în trecut. <p>riscul de corupție poate apărea câteodată (cauzele putând fi reprezentate de deficiențe în desfășurarea activității, erori în înțelegerea ori aplicarea procedurilor de lucru specifice etc.);</p>
posibil	3	producerea sa poate fi avută în vedere 41% - 60% șanse de materializare	<ul style="list-style-type: none"> ar putea apărea în anumite circumstanțe profesionale; se poate întâmpla ocazional; s-a întâmplat în altă parte, într-un domeniu de activitate similar. <p>riscul de corupție nu apare decât rar, în condiții excepționale de desfășurare a activității;</p>
foarte puțin probabil	2	minimă, dar nu imposibilă; nu este cunoscut să se fi produs 21% - 40% șanse de apariție	<ul style="list-style-type: none"> poare apărea doar în circumstanțe profesionale excepționale; nu este de așteptat să se întâmple; nu a fost semnalată în domeniul de activitate.
improbabil	1	practic imposibilă; nu a apărut niciodată 0% - 20%	<ul style="list-style-type: none"> este probabil să nu apară niciodată; foarte puțin probabil să se întâmple vreodată.

ANEXA nr. 7 la Metodologie

Scală de estimare a impactului global al riscului

Factor	Scor	Indicatori	
major / critic	5	<ul style="list-style-type: none"> • imposibilitate de îndeplinire a obiectivelor stabilite pentru domeniul de activitate; • deteriorarea pe termen lung a eficienței activității, întârzieri majore în derularea activităților planificate (mai mult de 6 luni); • pierderi financiare severe pentru înlocuirea ori instruirea personalului, schimbarea procedurilor de desfășurare a activității, achiziții neplanificate de mijloace tehnice etc., reprezentând 25% și mai mult din bugetul anual alocat instituției; • publicitate negativă la nivel internațional, implicarea factorilor politici de la nivel central ori instituțional pentru gestionarea situației create. 	riscul de corupție contribuie direct la apariția sau proliferarea faptelor de corupție, la facilitarea ori determinarea personalului să comită asemenea fapte
ridicat	4	<ul style="list-style-type: none"> • impact semnificativ asupra obiectivelor domeniului afectat, afectarea eficienței acesteia; • perturbarea pe termen mediu a activității, întârzieri semnificative privind desfășurarea în condiții normale a activității (între 3-6 luni); • pierderi financiare majore pentru instituție; • publicitate negativă la nivel național, pierderea încrederii din partea beneficiarilor serviciilor publice. 	
moderat	3	<ul style="list-style-type: none"> • obiective profesionale atinse parțial, afectarea semnificativă a eficienței acesteia; • perturbarea pe termen scurt a activității; • pierderi financiare semnificative pentru instituție (cel puțin 10% din buget); • o anumită publicitate negativă la nivel local. 	riscul de corupție poate genera parametri favorizanți pentru apariția sau proliferarea faptelor de corupție
reduc	2	<ul style="list-style-type: none"> • impact minor asupra atingerii obiectivelor profesionale; • întreruperea neglijabilă, nesemnificativă a desfășurării activității; • pierderi financiare moderate pentru instituție (5% sau mai mult din bugetul alocat); • unele șicane publice izolate, neînsoțite însă de pierderea încrederii. 	riscul de corupție contribuie puțin ori deloc la apariția sau proliferarea faptelor de corupție
foarte redus	1	<ul style="list-style-type: none"> • impact minimal sau nesemnificativ asupra atingerii obiectivelor; • nicio perturbare în privința calendarului activității; • pierderi financiare nesemnificative ori minimale pentru structură; • susceptibil de a conduce / provoca publicitate negativă. 	

ANEXA nr. 8 la Metodologie

Evaluarea măsurilor de control al riscurilor de corupție

	Întrebarea 1	Întrebarea 2	Întrebarea 3
	Măsura se adresează în mod efectiv riscului identificat ?	Măsura este bine documentată și comunicată, în mod oficial, celor interesați sau implicați ?	Măsura stabilită este operațională și aplicată în mod consecvent ?
nu	1	1	1
parțial	3	2	2
da	6	3	3
	I₁	I₂	I₃

Nivel	Scor (I ₁ +I ₂ +I ₃)	Descriere
ineficient	3	în cel mai bun caz, măsura se adresează riscurilor, dar nu este suficient / bine documentată sau aplicată; în cel mai rău caz, măsura nu se adresează cu adevărat riscului vizat, nefiind nici documentată și nici aplicată.
redus / slab	4	măsura se adresează riscului, cel puțin în parte, dar documentarea și / sau aplicarea trebuie sensibil îmbunătățite și adaptate.
bun	5 - 8	măsura se adresează riscului, dar documentarea și / sau aplicarea trebuie îmbunătățite.
foarte bun	9 - 12	măsura se adresează riscurilor, este bine documentată și este pusă în aplicare.

ANEXA nr. 9 la Metodologie

Scala de evaluare a expunerii la riscuri de corupție

Nivel de probabilitate

aproape sigur 5	5	10	15	20	25
probabil 4	4	8	12	16	20
posibil 3	3	6	9	12	15
foarte puțin probabil 2	2	4	6	8	10
improbabil 1	1	2	3	4	5

foarte redus 1 redus 2 moderat 3 ridicat 4 critic 5 **Nivel de impact**

	CATEGORII DE RISCURI	PRIORITATE	TERMEN
	riscuri înalte / extreme	Prioritate 1	necesită concentrarea atenției conducerii structurii pentru adoptarea / implementarea unor măsuri urgente de prevenire / control adecvate
	riscuri moderate	Prioritate 2	pot fi monitorizate sau controlate, prin creșterea eficacității măsurilor existente sau, după caz, prin adoptarea unor măsuri suplimentare de prevenire / control
	riscuri minore	Prioritate 3	pot fi tolerate și vor fi considerate inerente activităților structurii MAI, față de care nu este necesară adoptarea unor măsuri suplimentare, ci doar aplicarea celor existente

Anexa nr. 10 la Metodologie

Registrul riscurilor de corupție

Partea I – Identificarea, descrierea și evaluarea riscurilor

Nr. crt.	Identificarea și descrierea riscurilor		Evaluarea riscurilor					
	Descrierea riscului (amenințarea) de corupție	Cauze	Parametrii riscului			Măsuri existente	Aprecierea măsurilor existente	
			Probabilitate	Impact global	Expunere (col. 4 x col.5)			Prioritate
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								

Partea a II-a – Determinarea și aplicarea măsurilor de prevenire / control

Nr. crt.	Descrierea riscului (amenințarea) de corupție	Măsuri suplimentare	Termen / durată de implementare	Responsabil(i) de risc	Monitorizare și revizuire					
					Evaluarea măsurilor de control		Parametrii riscului revizuit			
					Indicatori de evaluare ²	Riscuri de corupție materializate ³	Probabilitate	Impact global	Expunere (col. 8 x col.9)	Prioritate
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.										
2.										
3.										
4.										

²Pentru fiecare măsură în parte

³Corespunzător riscului descris